

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt vuoden 2024 arviointikertomusluonnosta kokouksissaan 20.3., 10.4., 29.4., 6.5. sekä 14.5.2025. Tarkastusvaliokunta on 19.5.2025 § 24 hyväksynyt ja allekirjoittanut tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2024 ja päättänyt saattaa sen kaupunginvaltuustolle tiedoksi. KV on kokouksessaan 9.6.2025 § 24 merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus on **oheismateriaalina**.

Yleistä vuodesta 2024

Vuonna 2024 valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2025–2027. Tulosta syntyi jo samana vuonna. Kaupungin henkilöstömenot kasvoivat vuonna 2024 vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden ainoastaan 0,06 %, vaikka työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset olivat yhteensä 4,73 % suhteessa vuoden 2023 talousarvioon. Irtisanomisilta onneksi vältyttiin. Koko kaupungin organisaatio on ollut mukana toteuttamassa säästö- ja uudistamistoimenpiteitä.

Vuonna 2024 kaupungin veroaste oli 4,40 %. Tulos toteutui talousarvion noin -2,7 miljoonasta noin -130.000 euroon. Valtionosuuden määrä tulevina vuosina aiheuttaa epävarmuutta. Vuonna 2024 verotulot olivat yhteensä 26,5 miljoonaa euroa ja valtionosuudet 21,5 miljoonaa euroa (ennen sote-uudistusta valtionosuudet olivat 3,9 miljoonaa euroa).

Kauniaisten väestökehitys on viimeiset kolme vuotta ollut negatiivinen. Asukasluku vuoden 2021 lopussa oli 10 401 ja vuoden 2024 lopussa 10 247. Vuosina 2022–2024 ei kaupungissa valmistunut yhtään kerrostaloa, ainoastaan 44 pientaloa. Kaupungin elinvoiman turvaamiseksi tarvitaan lisää rakentamista ja uusia asukkaita. Tämän edellytyksenä on kaavoituksen elpyminen.

Suurimmat jo käynnissä olevat investoinnit tulevina vuosina ovat kaupunkirata, yhteensä n. 30 miljoonaa euroa ja Kasavuoren koulukeskuksen uudisrakennus, arvio 17 miljoonaa euroa. Kaupungilla on kokonsa nähden laaja kiinteistöomaisuuskanta, joka myös kerryttää korjausvelkaa. Kaupunginhallitus teki syksyllä 2024 periaatepäätöksen kiinteistöistä, joista kaupunki tulee luopumaan. Toteutusaika vaihtelee eri kiinteistöjen osalta.

Tarkastusvaliokunta toteutti vuoden 2024 arvioinnin valtuustokaudelle 2021-2025 laatimansa arviointisuunnitelman ja vuoden 2024 arvioinnin työohjelman mukaisesti. Arvioinnin painopistealueena vuonna 2024 oli yleishallinto, riskienhallinta ja turvallisuus, yhdyskuntatoimi, sivistystoimi ja terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Tarkastusvaliokunnan arviointityö perustui kaupungin tilinpäätökseen 2024, talousarvioon 2025 sekä taloussuunnitelmaan 2026–2027. Lisäksi tarkastusvaliokunta perehtyi kaupunginhallituksen ja valiokuntien pöytäkirjoihin sekä muihin selvityksiin. Tarkastusvaliokunta kuuli kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä. Tarkastusvaliokunta kokoontui 11 kertaa vuoden 2024 arviointitehtäväänsä varten.

Seuraavassa käsitellään arviointikertomuksen huomioita yhdyskuntatoimen tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta, jotka tarkastusvaliokunnan arvion mukaan eivät ole edenneet, joiden raportoinnissa on puutteita tai joihin kohdistuu kysymyksiä.

Talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi (Arviointikertomuksen luku 4)

Yhdyskuntatoimen toimialalla toimintakate toteutui talousarviota 0,84 milj. euroa parempana.

Vastine: Toimintamenojen toteumaprosentti oli 88,7 %. Toimialan toiminta onnistuttiin toteuttamaan pitkälti KV:n hyväksymän budjetin puitteissa. Merkittävimmät alitukset olivat henkilöstömenojen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostojen osalla. Henkilöstömenoja hillittiin tarkoituksellisesti pidättäytyen joistakin tehtävien täyttämistä vuoden aikana sekä henkilöstövaihdosten yhteydessä joidenkin tehtävien ollessa väliaikaisesti täyttämättä rekrytintiprosessin ajan. Aineiden ja tarvikkeiden toteumat alittivat määrärahavarausten lähinnä energian (sähkö ja lämmitys) sekä elintarvikkeiden ostojen osalla. Elintarvikkeiden ostojen osalla oli varauduttu vuoden 2023 kustannuskehityksen perusteella suurempaan nousuun, mitä todellisuudessa ilmeni. Lisäksi uuden hankintasopimuksen myötä saavutettiin merkittäviä säästöjä sopimuksen isompien hankintavolyymien johdosta. Sähkö- ja lämmitysenergian hintakehitys kääntyi laskevaksi verrattuna vuoden 2023 hintatasoon. Talousarviossa oli varauduttu edelleen nousevaan energiahintojen kehitykseen, ja näin ollen talousarvion mukaiset määrärahat alittuivat merkittävästi. Tilakeskus on parin viime vuoden ajan vastannut omana toimintana kaupungin kiinteistöhuollon ylläpitokorjausten sähkötöistä, ja tämäkin on osaltaan vaikuttanut käyttämättömän määrärahan osuuteen aikaansaatuina säästöinä. Oman toiminnan säästö on arvioitavissa olevan n. 100 000 euroa vuositasolla. Kaupunginhallituksen asettamia talouden tasapainottamiseen tähtääviä toimenpiteitä on muutenkin edistetty ja toteutettu.

Merkittävimpien investointien määrärahan käyttö on alittunut merkittävästi lähes kaikkien kohdalla. Erityisesti määrärahan käyttö on alittunut Kasavuoren koulukeskuksen A-siiven korjauksen sekä pyöräilyväylä Baanan osalta.

Vastine: Investointiohjelmaa laadittaessa pyritään arvioimaan tulevan vuoden määrärahatarve kullekin investoinnille mahdollisimman oikean suuruiseksi sen hetkisen tiedon mukaan. On kuitenkin varsin tavallista, että pitkäkestoisten, usean vuoden mittaisten hankkeiden ollessa kyseessä, määrärahan käyttö vuositasolla ei aina vastaa aiemmin arvioitua. Hankkeeseen saattaa kohdistua viivästyksiä lukuisista eri syistä, harvemmin tulee vastaan tilanteita, joissa hanketta päästään edistämään arvioitua nopeammin. Mikäli hankkeelle varattu

vuosimääräraha ei näyttäisi riittävän, tulisi puuttuva määrärahaosuus erikseen anoa lisämäärärahana. On siis tarkoituksenmukaista, että määrärahassa on varauduttu hankkeen ripeään etenemiseen, kuitenkin ylibudjetointia välttämällä.

Kauniaisten kaupunkistrategian 2023-2030 valtuustokauden tavoitteiden ja vuoden 2023 toimenpiteiden toteutumisen arviointi (Arviointikertomuksen luku 5 ja liite 1)

Kauniaisten kaupunkistrategia uudistui vuodesta 2023 alkaen. Tarkastusvaliokunta on aiempina vuosina suositellut arviointityössään, että vuositavoitteiden asettamiseen ja toteutumisen raportointiin panostettaisiin. Vuoden 2024 toimenpiteiden tuloksellisuuden arviointi oli jonkin verran helpompaa, koska kaupunki oli tarkentanut strategisten tavoitteiden toteutumisen raportointiaan tarkastusvaliokunnan esityksen mukaisesti. Tarkastusvaliokunta tunnisti edelleen, että kaikilta osin vuodelle 2024 päätetyt toimenpiteet ja strategiakaudelle osoitetut mittarit eivät olleet linjassa. Tämän johdosta tarkastusvaliokunta toteaa, etteivät kaikki toiminnan tavoitteet toteutuneet.

2.2 Kasvutavoite 0,75 %/vuosi

Tarkastusvaliokunnan arvio: Kaavoitusohjelmaa on edistetty, mutta se ei näkynyt asukasluvun kasvussa.

Mittarin toteuma vuonna 2024: Viimeisen kolmen vuoden aikana asukasmäärä on vähentynyt noin 150 asukkaalla. Väestön kasvutavoite ei ole toteutunut.

Vastine: Gresantie 1-5 asemakaava hyväksyttiin valtuustossa, mutta siitä valitettiin ja se ei saanut vielä lainvoimaa. Aiemmin hyväksytyjen asemakaavojen toteutusta haittasi voimakas valtakunnallinen asuntorakentamisen ja -kaupan matalasuhdanne, mistä syystä monet asuinrakennushankkeet eivät käynnistyneet.

2.4 Liikenneturvallisuuden tason parantaminen

Tarkastusvaliokunnan arvio: Päätettyjä toimenpiteitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi on tehty vuonna 2024.

Mittarin toteuma vuonna 2024: Tavoitteena on 0 tieliikennekuolemaa, joka ei ole toteutunut.

Vastine: Kauniaisissa on tehty pitkäjänteistä liikenneturvallisuuden edistämisen työtä. Vuosittain julkaistaan liikenneturvallisuusraportti, jossa tarkastellaan onnettomuustilastoihin kirjatut tapahtumat ja pyritään analysoimaan niiden syyt sekä ehkäisemään toistuminen. Kehitys on pitkään ollut myönteinen ja kaikeksi onneksi tapahtumat ovat olleet yksittäisiä ja vahingot pääasiassa aineellisia. Vuonna 2024 tapahtui äärimmäisen valitettava ja traaginen alakoululaisen menehtyminen kotimatalla koulusta. Edellinen kuolemaan johtanut liikenneonnettomuus tapahtui Kauniaisissa vuonna 1997. Onnettomuudesta on laadittu raportti, joka on läpikäyty kaupungin henkilökunnan kesken, jotta vastaavaa ei enää koskaan tapahtuisi uudelleen. Valtakunnallinen tavoite, kenenkään ei pidä kuolla liikenteessä, on voimassa. Vastaavasti Kauniaisissa pidetään kiinni liikenneturvallisuuden edelleen parantamisen tavoitteesta. Valitettavasti valtakunnallinen trendi etenkin nuorten

liikenneonnettomuuksien määrän kehityksessä on kääntynyt huonompaan suuntaan, vaikka pitkän aikavälin trendi on ollut laskeva.

2.5 Asuntokannan kehittäminen

Tarkastusvaliokunnan arvio: Asunto-ohjelman päivittäminen on kesken, joten asuntokannan kehittämistä ei ole vielä toteutettu.

Mittarin toteuma vuonna 2024: Uusia kerrostalokohteita ei valmistunut vuonna 2024, ainoastaan 5 pientaloa. Kolmen asuinhuoneen ja sitä suurempien perheasuntojen yhteenlasketun huoneistoalan osuus vähintään 50 % uusien asuntojen asuntokannasta ei ole toteutunut vuonna 2024.

Vastine: Asuinrakentamishankkeiden käynnistymistä haittasi voimakas valtakunnallinen asuntorakentamisen ja -kaupan matalasuhdanne. Kauniaisissa kuitenkin käynnistyi vuoden 2024 aikana kerrostalokohde osoitteessa Helsingintie 10. Tavoite perheasunnoista on otettu huomioon asemakaavoituksessa sitovissa kaavamääräyksissä.

Muu yhdyskuntatoimen toiminnan arviointi, yhteenveto raportista (Arviointikertomuksen luku 6)

Yhdyskuntatoimi edisti ilmastotyötä päästövähennysohjelmilla ja päivitti hiilineutraaliustavoitteen (2030) tiekarttaa. Ruoka- ja puhdistuspalvelut siirtyivät yhdyskuntatoimen vastuulle vuoden 2024 alusta. Paikkatietojärjestelmä siirrettiin SaaS-palvelualustalle, ja 3D-kaupunkimallin rakentaminen eteni. Rakennusvalvonnassa digitointia jatkettiin ja valmisteltiin LVI-arkiston digitointia vuosilta 1997–2016. Yhdyskuntatoimen toimialalla keskeiset haasteet liittyivät henkilöstöresurssien riittämättömyyteen. Henkilöstöresursseja sitoi niin ESKA-kaupunkiratahanke kuin erilaiset lausunto- ja selvityspyynnöt sekä kehitysprojektit. Vuoden 2023 arviointikertomuksen yhteydessä tarkastusvaliokunta suositteli yhdyskuntatoimea tarkentamaan mittareita sekä toimenpiteiden seurantaa ja raportointia. Yhdyskuntatoimi pyrki osaltaan tarkentamaan suosituksia.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Valiokunta hyväksyy vastineet tarkastusvaliokunnan vuoden 2024 arviointikertomuksessaan esiin nostamista havainnoista yhdyskuntatoimen toimialan osalta ja lähettää sen edelleen yleishallinnolle koottavaksi koko kaupungin lausuntoon KH:lle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Tarkastusvaliokunnan arviointikertomus vuodelta 2024

Jakelu:

Kaupunginhallitus